

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő: Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

A színház.

Régi nóta, amely mindig új marad. Pedig igazán agyonnyúttuk már ezt a nótat.

Nincsen Bajának színháza. Nem újság az a kijelentés az olvasó előtt. Nincsen színházunk, van szinkörünk. Az az pardon, tévedés ne essék a szóban. Dehogy is van szinkörünk. Áll a Kisvásártéren egy deszkaalkotmány, amelyben lehet előadásokat tartani, ha nincsen hideg, ha nem esik az eső, ha nem fúj a szél és nincsen túlságosan nagy meleg. De hideg, sőt némileg hűvös időben természetesen nem lehet oda beülni, mert az a csupa hézag deszkaalkotmány kevésbé védi meg a bennlőt a hideg ellen, mint a cirkusz ponyvasátra. Van ennek a deszkapalotának még számos, vagy számtalan hátránya, de van egy előnye, amely felülmulja az összes hibát: Lehet benne színházat játszani és van olyan szinpadja, amelyen lehet némi illuziót kelteni. Ez is több, mint, ami előtte volt.

De ez a deszkából rótt „muzsa csarnok” (!) sem a miénk, a városé, hanem a szinigazgató tulajdona és ennek a „szinkör”-nek is meg vannak már a napjai számlálva. Még csak néhány hétig áll, aztán a nyoma is eltűnik. Ugy tudjuk, hogy Krémer Sándor szinigazgatót szerződése kötelezi, hogy a szezon befejezése után lebontatja és elhordatja a szinkört, úgy hogy még nyoma sem lesz augusztus hónap huszonnyolcadikán.

Ha tudnók, hogy jön helyébe jobb, némileg tetszetősebb, úgy egyáltalán nem sajnálnók, hogy a bajai nyári színház elpusztul a föld színéről, mert nagyon kevés oka volt Bajának azzal dicsekednie, büszkélkednie. Bizony egy kis röstelkedés fogta el az embert, ha idegen városbeli jött be a vasutról és látva a deszkabódét és csodálkozva kérdezte: Hát ez a maguk színháza?

Igen, ha tudnók, hogy jön helyébe más, jobb, tetszetősebb. De attól tartunk, hogy nem jön, hanem visszazökkenünk a régi állapotba. Megint úgy leszünk, hogy nem tudunk tisztas hajlékot adni a színészetnek. Se télen, se nyáron.

Ámbár a nyári színészetért nem tudunk lelkesedni. Néhány esztendeje, hogy meghonosították nálunk a kánikulai színészetet. Az eddig szerzett tapasztalatok arra tanítanak, hogy Bajának nem felel meg a nyári színészet, mert a különben színházba vágyó közönségnek egy nagy hányada nem járhat színházba, mert a nyár folyamán távol kell lennie a várostól.

Már magába véve ez az egy körülmény is ok arra, hogy végre a legkömolyabban kezdjenek a színházépítéssel foglalkozni. Eddig semmi egyéb nem történt, minthogy terveket csináltak új, újabb és legújabb summákat vetettek fel, hogy aztán ismét letűnjének azok és a színház építés kérdésének megoldását megint évekre kitolják.

Ma ismét kolportálnak egy halvaszületett eszmét. Valakinek az agyában megszületett az a gondolat, hogy le kellene bontani a nagy kaszárnyát és helyére egy modern szállodát kellene építeni és azzal kapcsolatban a színház kérdését is megoldani. Mondhatjuk, hogy gondolatnak merész gondolat Kiscsá-volyba vinni a színházat. A nagy kaszárnyának tényleg el kell pusztulnia a föld színéről, mert az sem válik valami nagy díszere a városnak. De szállodát építeni oda és pláne színházzal kapcsolatosan, igazán beteg idea. Az a hely se színháznak se szállodának nem való. Új szálloda létesítésével — szerény nézetem szerint — egyáltalán várhatunk még, amíg igazán nagy lesz Baján az idegenforgalom. A színházat pedig nem lehet Kiscsá-volyba tenni. A hely felett nem is kellene vitatkozni. Megfelel a mostani szinkör helye, vagy valamivel beljebb a Mátyáskirály tér.

Egyébként pedig a fő, hogy lássunk már komolyan a színházépítéséhez és ne várjuk be, amíg a színészet Baján teljesen hajléktalanná válik. Mert a színészetrel együtt a közönség is szenved.

A fő tehát az, hogy az államtól szerezzünk szubvenciót és megvalósítsuk végre a régóta vajudó tervet: Építsünk színházat.

V. M.

A népfürdőből.

Némi kis jóleső elégtétellel írok erről a mi legújabb intézményünkről, az ingyenes népfürdőről.

Sok-sok esztendővel ezelőtt, amikor még a Bajai Független Újság hetilap volt és a szerkesztőség tagjai hetenkint összejöttek, hogy a lapot megbeszéljék, e sorok írója, mint külmunkatárs helyet kért egy a népfürdő érdekében megírt cikkéért, a szerkesztőség mosolyogva adott helyet az utópisztikus eszmének.

Az idők multával megelégedött azonban mindenkiben ez a gondolat, hogy az ingyenes népfürdő létesítése halaszthatatlanul szükséges és hosszu vajudás után az idén létesült is ez az igazán szociális intézmény.

Hogy mennyire szükség volt erre az ingyenes népfürdőre, arról meggyőződhetik az, aki kifárad oda és elnézi, hogy mennyire igénybe van véve, ebben a nagy melegben.

Állandóan telve van fürdőzőkkel és ami a legérdekesebb, nemcsak az első népréteg veszi igénybe, hanem a jobb közönség is zivenesen jár oda, mert a város oly szerencsésen helyezte el, hogy a vize állandóan jó, hűs és tiszta. A nép szívesen örömet vesz igénybe és most megszűntek úgy szólván teljesen azok a botrányos jelenetek, hogy felnőtt emberek közvetlen a város legforgalmasabb helye alatt fürödve, gyakran teljesen ruhátlanul futkostak a parton. De a gyermekeket is nyugodtabban küldhetik a szülők fürdeni, mert nincsenek kivéve annak a veszedelemnek, mint annakelőtte.

Vannak még hiányok a népfürdőben, amelyeket pótolni kell úgy a berendezésben, mint a felügyelet tekintetében. Remélhetőleg az első esztendőben szerzett tapasztalatok alapján a jövő esztendőben pótolni fogják a hiányokat.

Ezt a pompásan bevált intézményt fejleszteni és tökéletesíteni kell. Az áldozatot, amelyet hoz a város nem kell sajnálni. Megéri azt, anibe kerül.

Színház.

A jövő hét műsora

foglalkoztatja most a szintársulatot, mert a jövő hétnak három napja is lesz. Három nevezetes nagy napja, amelyekre már most kell rámutatnunk.

Az egyik az, amikor Kovács Lili az eleven temperamentumos szubrett primadonna hosszu és súlyos betegsége után ismét a szinpadra lép és ismét mulattatja, szórakoztatja és gyönyörködte az őt szerető publikumát. Legkedvesebb szerepét, Gábor diákot a Gül-Babából választotta erre az alkalomra a primadonna. Megvagyunk győződve, hogy ezt az estét ünneppé fogja avatni a közönség, amely aggódva leste a Kovács Lili be-

tegségéről szárnyra kelt híreket. Betegágyat annyi aggódó szeretet nem vette körül, mint Liliét. A szinpadra való visszatértekor feltétlen ünnepe lesz a színházi közönségnek.

A másik nevezetes est a Biró Lajos és Lengyel Menyhért nagy sikerű, irodalmi szenzációt képező színdarabnak, a «Cárnő»-nek a bemutatója. A társulat már napok óta készül ennek a színműnek a bemutatójára. Érdekes, hogy Berlin, München és más nagyobb német városok előbb ismerék már a Cárnőt, mint sok vidéki magyar város. Aminek az a története, hogy rögtön a bemutató után megszerezte és németre fordította egy német színigazgató.

Az asszonyfaló bemutatója jövő szombaton és vasárnap lesz. Ez az operett legalább is olyan sláger lesz, mint a Leányvásár, ha felül nem mulja azt. Bájos, szép muzsika és élvezetes szöveg simulnak harmónikus egymáshoz.

Az előlejtekből ítélve, ez lesz a legmozgalmasabb hete az ez idei színházi szezonnak.

A színház műsora

Szombat: Varázskeringő. Operett. Komlóssy Emma felléptével.

Vasárnap: d. u. Berkovics és Társa. Operett. Felhelyárakkal.

» este: Gyimesi vadvirág. Népszínmű. Komlóssy Emma utolsó és bucsu felléptével.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. augusztus 3.

Lukács, Tisza és Andrássy.

Andrássy Gyula gróf válaszol ma Tisza István és Lukács László nyilatkozatára és különösen éles hangon Lukácsra. Azt mondja többek között, hogy igaz, hogy a korona bizalma helyezte Lukácsot a miniszterelnöki székbe, de viszont el kell ismernie azt az igazságot is, hogy a kormánypárt támogatása nem lesz elég az ellenzék támadásával szemben. Az ellenzék buktatja meg a kormányt.

Megint a tüzéség.

Auffenberg hadügyminiszter ma audiencián volt a királynál a tüzéség ügyében. Politikai és hadügyi körökben szenzációsan fontosnak mondják a mai audienciát, amely még sok terhet fog az ország nyakába róni.

Öngyilkos rendőrségi fogoly.

Dr. Cukor Sándor ügyvédjelölt sikasztással vádolva letartóztatották a Zri-

nyi-utcai rendőrségnél. Cukor egy őri-zetlen pillanatban föbelötte magát. Halálukolva vitték a Rókus kórházba.

Monna Lisa

megkerült. Ezt a híhetetlenül hangzó hírt kürtöli világgá egyik párisi ujság. A lap szerint a Monna Lisa ellopására több előkelő fiatal ember szövetkezett, akiknek a kikiáltását most nyomozza ki a rendőrség.

Választási mozgalmak.

Margitán augusztus hónap 19-én lesz a képviselő választás. A függetlenségi párt Szatmári Mór lapszerkesztőt jelölte. A kormánypárt jelöltje valószínűleg Madarassy Gábor pénzügyminiszteri államtitkár lesz. — Bácsfővárosban a néppárt Adamovics volt képviselőt jelöli.

A budapesti rendőrség

tulkapásait annyira megunta a fővárosi polgárság, hogy az őszi községi képviselő választásnál, ennek az orvoslása pártprogramja lesz a ferencvárosi polgárságnak.

NAPIHIREK.

Sport. A szabadkaiak folyó hó 4-ére hirdett uszó- és atletikai versenyüket bizonytalan időre elhalasztották; ennek oka az, hogy az egyszerűen tervezett verseny az ország különböző részéről rohamosan beözönlő nevezések folytán oly nagy mérvet öltött és oly nagyszerűnek, impozánsnak ígérkezett, hogy az idő rövidsége miatt a szükséges előkészületeket nem tudják megtenni. Ime, mily ragyogó példaképpen áll előttünk Szabadka a sport terén, rövid pár év alatt megmutatta, hogy kedvvel és akaraterővel hírt és nevet szerzett magának országszerte. Ez legyen a mi célunk is, rajta, kövessük őket, dolgozzunk kedvvel és vasakarattal! Itt említjük meg, hogy folyó hó 15-iki versenyünkön a bemutató football-mechen Szabadka Mohácsiakkal mérkőzött. Jelentkeztek még ez alkalomból a hódási, palánkai és bajmoki labdarugó-csapatok, kiknek szíves pártfogásukért köszönettel vagyunk; fentartjuk nevezésüket s rajta leszünk, hogy versenyünket köveit legközelebbi vasárnapon menjen végbe a mérkőzés.

Tanítói kinevezés. A kultuszminiszter kinevezte Bajára Király Gyula, Szabó Zoltán, Novák Ferencet, Komoróczy Mária és Mihály Margitot általános elemi iskolai tanítóvá, illetve tanítósnév.

Feljelentésre miniszteri elismerés. Érdekes miniszteri döntés érkezett le a szabad-

kai törvényszékhez. György Mór szabadkai földbírtokos följelentette az igazságügyminiszternél dr. Hajnal József szabadkai járásbíró azert, mert a zsidó hitközségnél iskolaszéki bizottsági elnökséget és a nőegyletnél titkári állást tölt be A szegedi tábla elnöke nyilatkozattételre szállította fel a bírót, ki beismerte, hogy ezeket a tiszteletbeli állásokat elfogadta, de ezeken kívül elnöke ő a zsidó patronázsnak is. Az igazságügyminiszter György feljelentését elutasította és leiratában felhívta a törvényszék elnökét, hogy a járásbírónak kulturális és emberbaráti tereket kifejtett működéséért a miniszter elismerése tudtul adassék.

Lipik fürdőn eleven, pezsgő élet folyik ezidőszereint. Nevezetesen most van a fürdőnek a fő idénye és most ott ad találkát egymásnak mindenféle nemzetiség és nemzet fia. A csodaszép park gondosan ápolat utain sétáló közönség nemcsak magyar, német, szerb, horvát és román nyelven társalog, de otthonosan érzi magát a francia, angol nyelv, sőt nem ritka a spanyol sem. A fürdőn számtalan gyermek keres és talál gyógyulást. A felnőttek pedig rheuma és más hasonló betegségek ellen használják Lipiket eredményesen. Az ivókúra pedig pompásan hat gyomorbetegségnek és különösen szép sikert mutat fel a cukorbetegség gyógykezelésénél.

Katonaság a városokban. Az új véderőtörvény életbeléptetése után nagyobb számú katonaság lesz a városokban elhelyezve. A katonaság elhelyezése azonban nem rögtön történik. Hanem csak az 1915. évben. Több város honvédtüzérséget kap. Azoknak a városoknak, melyek katonaságot óhajtanak, már most kell indokolt kérvénnyel járulni a közös hadügyminiszterhez.

Szegény lakatosinak. Egy budapesti gyár, mely nagy szubvenciót élvez, a kereskedelmi kormánnyal kötött megállapodása értelmében 17 tanoncot is költemmel volt alkalmazni, és ezeket lakás és étellel is ellátni. A gyáros azonban a rendelkezéseket nem tartotta be pontosan és a felügyeleti hatóság maga elé citálta. Itt aztán kitünt, hogy a fiuk reggelit nem kaptak és délig éhómra dolgoztak. Ez így nem megy mondá a tanácsos, tessék a fiuknak kávé adni. Még pedig Diadal kávé, mert ez a legkitünőbb kávék keveréke, mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképpen van konzerválva, hogy izét és zamátját évekig megtartja. Gondunk lesz azonban arra, hogy a gyáros ur a két elefánt védjegyre valamint a zárt csomagokra ügyeljen. Ettől ne tessék félni tanácsos ur, mert semmi szin alatt sem használok mást csak Diadal kávé, mondá a gyáros, akiről kitünt, hogy évek óta ezt issza.

FODOR KÁROLY.

segéd-szerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank” bajai fiókintézetének jelenlegi üzlethelyiségei

1912. évi augusztus, esetleg november hó 1-re

üzlethelyiségeknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

Kerestetik

novemberre, de lehetőleg azonnali be
költözésre

2 szobás tiszta lakás

mellékhelyiségekkel a Belvárosba. Leg-
alább az egyik szoba utcai legyen, Cim
Lichtenstein Miksa, Bajai Kereskedelmi
és Iparbank.

Zongora

igen szép, jó karban, olcsón **eladó.**
Cim a kiadóhivatalban.

NESTLÉ
az egészséges **gyermeklisztje**
és a beteg gyermek, a gyomorbetegség regóta bevált tápláléka.
Megóvja a hányástól, hasmenéstől, belhurutól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásról ismerendő füzetet ingyen küld. **NESTLÉ**
Wien I., Biberstrasse 11.

ŐSZI TRAGYÁZÁS!
Óvakodjunk a hamisításoktól! Óvakodjunk a hamisításoktól!

Valódi **Stern** Marke védjegyű

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb! foszforosavas műtrágya.

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta!

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva!

Kalmár Vilmos a Thomaspohatfabriken BERLIN, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrásy-ut 49. - Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Kiadó bolthelyiség.

Attila u. (régí Fürdő u.) 6. sz. házam
ban egy tágas utcai szobából bolthelyi
séget készítenék, melyet üzletnek, iro-
dának vagy csendesebb munkával járó
műhelynek adnék ki. Ajánlatokat mos-
tani lakásomon fogadok.

Dr. BRUSZT.

Gyakornok

4 középiskolai képzettséggel gabona
szakmában 1 évi gyakorlattal állást ke-
res, ajánlatok „szorgalmas” jelligére a
kiadóhivatalba kéretnek.

Tanuló kellő iskolai
képzettséggel

felvétetik

Drescher Gyulánál.

Eladó.

Kiscsávoly részén Uj-utca 10-ik számú
háztetek szabad kézből eladó. Bő-
vebbet a tulajdonosnál Deák Ferenc-
utca 13. szám alatt.

SALVATOR**GUMMI SARKAK**
VILÁG CZIKK**UTÓLÉRHETETLEN**
TARTÓSSÁGU!**MINDENŐTT**
KAPHATÓ.**A hölgyvilág b. figyelmébe!**

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy körutazásom al-
kalmával rövid ideig Baján, a Bährány Szálloda nagytermében (Külön bejárat) f. évi
augusztus hó 1-től délután 3 órától nagyszabású

női ruha-szabászati tanfolyamot

nyitottam. Ezen tanfolyam már az egész országban híres. A jó alkalomra felhívom
a n. é. közönség becses figyelmét.

Szabászati módszerem olyan könnyen felfogható, hogy egy 12 éves leányka is
képes hamar a női ruhaszabászatot tökéletesen elsajátítani ellenben felnőttek gyor-
san elsajátíthatják az általam feltalált »EURÓPA« című szabászati rendszerrel és az
»Európa« című szabászati könyv szerint, mely törvényesen védve van.

A tanfolyamon a következőket tanulják: 1. A pontos mértékvetél. 2. A szabás rajzát a legkisebb
gyermeknek ép oly pontosan, mint a felnőttek részére is. 3. A derek kiszabását. 4. Mindenféle angol és
francia szabászatot. 5. Kostümkabátot, hálókabátot és matróbuzut. 6. Ingbluzokat többfélet. 7. Mindenféle
nőjézeket 8. Princes ruhákat, japán bluzokat, valamint ezeknek összeállításait is.

Tandij személyenkint 15 korona. Tandijat nem kell előre megfizetni.

A tanórák a délután folyamán lesznek megtartva 2-5 óráig. Beiratkozni lehet
a főnti helyiségben nálam és a tanórákon.

Külön tanfolyam

délelőtt fel 10-11-ig és este fel 8-9-ig

Szíves látogatást kér

KOCH IGNÁCZ,az »Európa« című szabászat feltalálója
és a tanfolyam igazgatója.**ETABLISSEMENT MONTMARTRE****PÁRIS . . . BUDAPESTEN****VI. ker., Andrásy-ut 54. szám. EGÉSZ ÉJJEL NYITVA.****ÁLLANDÓ****BYTORKIÁLLITÁS**

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű *fa- és kárpitos-butorait* meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Diszitéseket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

Tisztelt Háziasszony!
Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL“
pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

Kapható minden fűszerüzletben.
Óvakodjunk utánzatoktól.
Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

- 1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

Berson
GUMMISARKOK

olcsó, tartós,
könnyű, és elegáns.
Bersonművek Budapesti/Vi.

A mesterdalnok . . .

Czipóm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes.
Mert ha czipót szegzek, varrok.
Rajt' van

PALMA
KAUCSUK-SAROK.

Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható.

Tartós és nem ragad.

Mosható.